

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Макарова М.Б.

*вчитель образотворчого мистецтва та креслення,
Комунальний заклад освіти «Середня загальноосвітня школа № 68»
Дніпровської міської ради*

АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ПРОЄКТІВ НА УРОКАХ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Високі технології швидкими темпами, опановують усіма сторонами нашого життя, вимагають, щоб сьогоdnішній випускник школи був не тільки озброєний основами фундаментальних знань у найважливіших галузях людської діяльності, але і зміг самостійно здобувати знання і адекватно оцінювати результати своєї діяльності. Замість простої передачі знань, умінь, навичок від вчителя до учня пріоритетною метою шкільної освіти стає розвиток особистості учня, його здатності самостійно ставити учбові цілі, проєктувати шляхи їх реалізації, контролювати і оцінювати свої досягнення [2, с. 87], інакше кажучи – формувати вміння вчитися. Учень сам повинен стати «архітектором і будівельником» освітнього процесу, вміти аналізувати інформацію, співпрацювати та висловлювати свої ідеї, користуючись набором технологій. Новітній школі потрібні такі методи навчання, які:

- формують активну, самостійну й ініціативну позицію учнів у навчанні;
- розвивають в першу чергу загальнонавчальні уміння і навички: рефлексивні, дослідницькі, самооцінювальні;
- формують не просто вміння, а компетенції, тобто вміння застосовувати знання в практичній діяльності;
- реалізують принципи зв'язку навчання з життям;
- націлені на розвиток творчих здібностей, пізнавального інтересу учнів.

Інноваційний пошук нових засобів призводить до розуміння того, що необхідні діяльнісні, ігрові, групові, рольові, практико-орієнтовані,

проблемні, рефлексивні та інші форми і методи навчання [2, с. 123]. Провідне місце серед таких методів – належить методу проєктів.

Технології індивідуалізації процесу навчання – організація навчально-виховного процесу, при якій вибір педагогічних засобів та темпу навчання враховує індивідуальні особливості учнів, рівень розвитку їх здібностей та сформованого досвіду. Його основне призначення полягає в тому, щоб забезпечити максимальну продуктивну роботу всіх учнів в існуючій системі організації навчання [1, с. 26].

Проєкт – це особлива частина шкільного виховного середовища, яка дає школярам можливість застосувати свої знання на ділі, допомагає зорієнтуватися у світі професій, формує технологічну культуру і творче ставлення до праці, почуття гордості за свої вмілі руки і творчо мислячу голову [1, с. 52]. В процесі виконання проєкту учні не тільки виготовляють різні вироби, але і проводять своєрідні дослідження. Цей пошуково-дослідницький початок безпосередньо пов'язаний з впровадженням в технологічну підготовку школярів методу проєктів. У дітей з'являється бажання і можливість розробити, проаналізувати, перевірити і втілити свої ідеї в матеріалі.

Етапи роботи над проєктом.

Проєктне навчання – це «шлях задуму» [3, с. 78].

У своїй роботі над проєктом виділяю наступні етапи проєктної діяльності:

– постановка мети (опитувальники – тестові завдання, кросворд), виявлення проблеми, обговорення можливих варіантів дослідження, вибір способів, самоосвіта за допомогою вчителя, продумування ходу діяльності, розподіл обов'язків, дослідження: вирішення окремих завдань, компонування, узагальнення результатів, висновки, аналіз успіхів і помилок, корекція, презентація учня.

Безумовно, дуже важлива роль вчителя на першому і останньому етапі. Наскільки дитина зануриться в проєкт, залежить доля проєкту в цілому.

В результаті використання методу проєктів на уроках образотворчого мистецтва я переконалася, що проєктна діяльність вимагає від вчителя не тільки пояснення матеріалу. Вчитель організовує пізнавальну, дослідницьку діяльність своїх учнів, створює умови для розширення пізнавальних інтересів дітей, надає консультативну допомогу, допомагає учням у пошуку потрібних джерел, заохочує учнів, підтримує безперервний зворотній зв'язок для успішної роботи учнів над проєктом.

Метод проєктів можна використовувати на різних етапах уроку, все залежить від типу уроку, виду проєкту, тривалості його за часом.

Однак при використанні проєктного методу навчання необхідно враховувати наступне:

- метод проєктів неможливо застосувати до всіх тем предмету образотворче мистецтво;
- слід чітко формулювати завдання уроків;
- вчитель повинен володіти дослідницькими методами навчання;
- слід чітко структурувати проєкт, виконувати всі етапи роботи;
- проєкт може починатися на уроці і продовжуватися в позаурочний час до тих пір, поки не будуть необхідні результати;
- корисно систематизувати всі цікаві знахідки для організації виставок дитячих робіт.

Переваги проєктного методу як педагогічної технології. Проєктний метод має ряд переваг. Він сприяє виникненню такої взаємодії і відносин школярів між собою, з дорослими, при яких для досягнення мети реалізуються творчі зусилля особистості. Досягається запланований результат, відбувається розвиток внутрішнього світу людини, що росте, розвиваються творчі здібності, формується почуття відповідальності, створюються умови для співпраці між учителем, учнем, батьками.

Які вміння і навички формуються в проєктній діяльності? В ході застосування проєктної діяльності в учнів формуються універсальні навчальні дії: особистісні, регулятивні, пізнавальні, комунікативні.

Результати роботи це розвиток ключових компетенцій, відпрацювання їх на практиці, розширення кругозору учнів, виявлення лідерських, організаційних здібностей, розкриття ініціативності, творчого потенціалу. Показник роботи – щорічне збільшення кількості учасників та переможців міського та обласного конкурсів.

Впроваджені проєкти допомогли мені побачити, як можна розвивати творчі здібності учнів, їх самостійність. Спостерігаючи за дітьми, я переконалася, що за цей рік вони навчилися міркувати, робити обґрунтовані висновки, приймати рішення, працювати в команді. Проєктний метод ефективний не тільки при використанні його на уроках образотворчого мистецтва та у позаурочній діяльності.

Протягом одного навчального року можна розробити і здійснити кілька різних проєктів, з різними класами.

Проектна діяльність розвиває творче мислення, фантазію та уяву, допитливість, здатність імпровізувати в процесі та при захисті проекту. В єдності сприйняття творів мистецтва і власної творчої практичної роботи відбувається формування образного художнього мислення дітей. Вона також дозволяє розвивати абстрактно-логічне мислення, пам'ять, здатність до аналізу і синтезу. Виявляється в проектній діяльності здатність до правильного вибору способів і матеріалів, математичний розрахунок витрат призводять і до вибору співвіднесення розмірів, форми, простору, дизайну. При захисті проектів виробляються навички публічної промови. Парні, групові та колективні проекти розвивають терпимість і повагу до думки партнерів, вміння відстоювати свою точку зору, що в цілому позитивно впливає на згуртування колективу класу.

Висновки: цілі і завдання проектної технології не тільки передати учням суму знань, а ще й навчити здобувати ці знання самостійно, застосовуючи їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань. Сприяти формуванню в учнів комунікативних навичок. Прищепити учням уміння користуватися дослідницькими прийомами – збирання інформації, аналізу з різних точок зору, висування гіпотез, вміння робити висновки.

Список використаних джерел:

1. Вишневський О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки / О.І. Вишневський. – Видання третє, доопрацьоване: доповнене. – Київ: «Знання». – 2008. – 568 с.
2. Вітенко І.С., Борисюк А.С., Вітенко Т.І. Основи психології. Основи педагогіки: Навчально-методичний посібник. – Чернівці: Книги – XXI, 2006. – 200 с.
3. Лазарчук Л.Ю. Основи педагогіки: Матеріали для лекційного курсу та семінарських занять / Л.Ю. Лазарчук, І.З. Майданюк. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2005. – 550 с.